

NOVI CENTER ROG: KLASIČNI ZASUK MOLOVIH OBLJUB!

Ljubljana, 25. 10. 2023 / Skupna podpora sindikalne konfederacije Glosa – ZASUK novoustanovljeni prostorski koaliciji neuporabnic Centra Rog ob napovedanem protestu 26. oktobra ob 18:00 ob otvoritvi Centra Rog.

Leta 2020, ko je približno 500 ustvarjalcev izgubilo prostor v Tobačni in ko je Mestna občina Ljubljana izpraznila Kersnikovo zaradi gradnje hotela, se je v Ljubljani začela največja kriza produkcijskih prostorov v zgodovini mesta. Zgolj leto kasneje je brez strehe nad glavo ostalo vsaj še dvesto stalnih uporabnikov AT Rog. Vsem tem delavcem se vsako leto od tedaj pridruži več sto diplomantov umetniških akademij. Če je kvadratni meter v Tobačni leta 2014, skupaj s stroški, stal 6 evrov, se danes podobni prostori brez stroškov oddajajo za 14 EUR/m² in več. Tako si vsaj tisoč kulturnoustvarjalnih delavcev v Ljubljani, ki so ostali brez primernih produkcijskih prostorov v zadnjih letih in od katerih po podatkih sektorskih raziskav polovica zasluži manj kot 1000 evrov mesečno neto, nadomestnih prostorov ne more privoščiti in dela v svojih spalnicah in kuhinjah.

Malo znano dejstvo je, da je imela MOL predkupno pravico za Tobačno, a je celotno obsežno tovarniško območje, vključno s povsem uporabnimi objekti, predala v zasebne roke za nižji znesek od vrtoglavih 27 milijonov evrov, investiranih v Center Rog. Če je bil vsaj desetletje ključni argument MOL, zakaj je nujno treba izprazniti AT Rog, prav ta, da bodo tam končno vsi izgnani ustvarjalci iz Kreativne Cone Šiška, različnih kolektivov s Tobačne, Kersnikove in iz številnih, vse dražjih malih studiev po mestu, dobili svoj prostor v Centru Rog, je danes več kot očitno, da je šlo le še za en premišljen PR-ovski manever Mestne občine Ljubljana.

Namesto še nedavno v medijih obljubljenih produkcijskih prostorov za vsaj 500 ljubljanskih ustvarjalcev, bo dejansko Rog stalni delovni prostor v obdobju naslednjih treh let nudil zgolj 30 delavcem. Čeprav je direktorica Centra Rog nedavno izpodbijala izračune novoustanovljene prostorske koalicije neuporabnic Centra Rog, pa Zamidina matematika, ki k produkcijskim prostorom prišteva še hodnike s čajnimi mizami, z razstavno dvorano in celo Mestno knjižnico, in temu navkljub še vedno ne preseže polovične kvadrature Centra Rog, ne drži.

Kvadratni metri ne lažejo, zato je izračun koalicije neuporabnic Roga na tem mestu treba nujno ponoviti:

Na skupno 8500 m² bi bilo povsem mogoče stalni delovni prostor nuditi 500, če ne 1000 ustvarjalnim delavcem, vendar pa to ne bo tako, ampak je ustvarjanju namenjena zgolj četrtina vse kvadrature. Približno 1000 kvadratnih metrov bodo zasedali proizvodni laboratoriji, ki bodo ustvarjalcem omogočali izdelovanje določenih predmetov, vendar bodo storitvene narave in delavcem ne bodo zagotavljali stalnega delovnega prostora. Čeprav so sprva obljubljali, da bo delovnih studiev 25, so njihovo število skrčili na 18 individualnih in enega skupinskega za mlade ustvarjalce - te pa bodo za obdobje treh let podelili le tistim delavcem z "največ ekonomskega potenciala". Obenem bodo neljubljanskim ustvarjalcem dodelili še pet bivalnih ateljejev. Studii in bivalni ateljeji pa bodo skupaj obsegali 1250 m².

Statistični urad je sporočil, da smo v mesecu avgustu v Sloveniji zabeležili rekordno število samozaposlenih v zgodovini države. Več kot 100.000 delavcev, poleg osnovnih socialnih standardov, kot so bolniška in regres, nima zagotovljenih primernih delovnih prostorov. Zaradi tega imajo delavci izjemno otežen in podražen delovni proces. Kar nas, sindikate, še posebej skrbi, pa je, da z nedosegljivimi delovnimi prostori delavci izgubljajo fizični prostor srečevanja in povezovanja,

ki je predpogoj, da se prek skupne refleksije lastne delavske pozicije formirata delavsko organiziranje in upor proti nadaljnjemu izkoriščanju kapitala.

MOL z Rogom nadaljuje tradicijo velikopoteznih investicij v kulturi, katerih skupi imenovalec je, da na piedestal postavljajo ustvarjalnost, obenem pa namerno zanemarjajo ključno dejstvo, da je treba najprej in predvsem zagotoviti pogoje, da lahko ta sploh nastaja. Medtem ko številni slikarji in kiparji delajo v povsem neprimernih prostorih, so v Cukrarni vsaj njihova dela na toplem in primerno osvetljena. Tudi v Rogu bodo najbolj tržno uspešni oblikovalci in arhitekti lahko dobili vsaj svojo prodajno poličko, še vedno pa bodo morali večinoma prototipirati v neudobju svojih domov. Bolj kot zagotovitev produkcijskih prostorov je občini pomembno, da Ljubljana končno dobi sodoben, estetski, metropolitanski prireditveni center, saj fleksibilna zasnova Roga omogoča izvedbo kongresov na veliko višjem nivoju kot Cankarjev dom ali Gospodarsko razstavišče. Tako je beseda ustvarjalnost odlična krinka za še intenzivnejšo turistifikacijo in gentrifikacijo Ljubljane.

Sindikalna konfederacija Glosa - ZASUK podpira napovedan protest neuporabnic Roga 26. oktobra 2023 ob 18-ih. Obenem poudarja, da je prostorska koalicija neuporabnic raznotera in zajema številne skupine, ki jih je skrenjena mestna politika prezrla: od ustvarjalcev do najemnikov, okoljskih aktivistov in, nenazadnje, sindikalistov.

Sindikalna konfederacija Glosa - ZASUK Mestno občino Ljubljana poziva, da je prišel skrajni čas za drugačno razvojno strategijo. Namesto da občina vlaga energijo v preiščljeno spisana sporočila za medije, naj dejansko začne izvrševati že desetletje napovedovano obljubljen poslanstvo zagotavljanja primernih stalnih produkcijskih prostorov za vsaj 500 prekarnih kulturno-ustvarjalnih delavcev!